

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI**

**TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI
TERMIZ FILIALI**

**“TIBBIYOTDAGI ZAMONAVIY ILMIY
TADQIQOTLAR: DOLZARB MUAMMOLAR,
YUTUQLAR VA INNOVATSIYALAR”
MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA**

MATERIALLARI TO‘PLAMI

2022-yil 13-may

TERMIZ – 2022

СОСТОЯНИЕ ПОЛ В ГОМОГЕНАТАХ ТОНКОГО КИШЕЧНИКА КРЫС В ДИНАМИКЕ ВНЕПЕЧЕНОЧНОГО ХОЛЕСТАЗА. <i>Ж.Ш.Сурабова¹, А.Ш.Шурикжонов², С.З.Исмамова³.</i>	129
БИOPARCHALANANUVCHI PLYONKA NAMUNALARINING TAHLILI <i>To'rayev A., Babamuratov B.E., Muzaffarova N.Sh.</i>	130
ТАРКИБИДА МЕТАЛЛ ИОНЛАРИ САҚЛОВЧИ ДОРИВОР ВОСИТАЛАРНИ АМПЕРОМЕТРИК УСУЛДА ВАЛИДАЦИЯ ҚИЛИШНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ ВА АҲАМИЯТИ <i>Умаров Ф.А.</i>	131
SARS-COVID-19 VO'LIB O'TGAN BEMORLARNI BIOKIMYOVIY QON TAHLILDAGI O'ZGARISHLAR <i>Umarov S.Sh., Ahmedov H.D.</i>	132
ГИГИЕНИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ПИТАНИЯ УЧАЩИХСЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ <i>Ш.И.Хайитова</i>	132
THE ROLE OF HISTOPATHOLOGY IN THE DIAGNOSIS OF ONCOLOGICAL DISEASES IN SURKHANDARYA REGION <i>Xolbekov B.B., Norqobilov Sh.Y., Yusupova N.B.</i>	135
CAUSES AND CAUSES OF METAPLASIA OF CYLINDRICAL EPITHELIUM IN SMOKERS <i>Xolbekov B.B., Norqobilov Sh.Y.</i>	136
RISK FACTORS FOR THE ONSET OF EPILEPSY <i>Xudonazarov H.S. Tashpulatov F.E.</i>	138
ИЗУЧЕНИЕ ОТНОШЕНИЯ СТУДЕНТОВ К СОБСТВЕННОМУ ЗДОРОВЬЮ <i>Худайкулов Ш.Х., Файзиев О.А.</i>	140
ТИББИЙ БИОЛОГИЯ ФАНИНИ ЎҚИТИШДА МОДУЛИ ТАЪЛИМНИНГ АҲАМИЯТИ <i>Шарипова Ф.С.</i>	140
ISSIQ IQLIM SHAROITIDA YURAK-QON TOMIR KASALLIKLARIDAN HIMOYALANISH VA SHAHSIY PROFILAKTIKA CHORALARI <i>Sharipova F.S., Raximov D.X.</i>	142
ИЗУЧЕНИЕ АНТРОПОМЕТРИЧЕСКИХ ПАРАМЕТРОВ ВХОДА В ГЛАЗНИЦУ <i>Юлдашева М.Т., Фаттахов Н.Х., Абдулхакимов А.Р., Сиддиков Б.Т.</i>	144
ДОРИВОР ПРЕПАРАТЛАРНИ ВАЛИДАЦИЯ ҚИЛИШДА ЭЛЕКТРОКИМЁВИЙ УСУЛЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ <i>Яхшиева З.З.¹, Умаров Ф.А.², Бабаев С.Б.³</i>	146

GIGYENA

~ ГИГИЕНА ~ HYGIENE ~

THE PROBLEM OF NUTRITION IN FOOD ALLERGY <i>Abdullaeva D.G.</i>	148
NEYRON TARMOQ TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANGAN HOLDA SHIFOKOR TANLASH UCHUN MOBIL ILOVA ISHLAB CHIQISH <i>Abdukadirova B.Y., Bazarbayev M.I.</i>	148

ИЧИМЛИК СУВИ ТАРКИБИНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ ВА ГИГИЕНИК БАХОЛАШ <i>Абдукадирова Л.К., Комолова Ю. У.</i>	149
РАДИАЦИОН ОБЪЕКТЛАРНИ ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ХУДУДЛАРНИ ЗОНАЛАШТИРИШ ҚОЙДАЛАРИ. <i>Абдукадирова Л.К., Абдуазимова С.Д.</i>	150
ШИФОКОР РАДИОЛОГЛАРНИНГ САЛОМАТЛИК ХОЛАТИНИ ТИББИЙ КЎРИК НАТИЖАЛАРИ АСОСИДА БАХОЛАШ <i>Абдукадирова Л.К., Насимов С.И.</i>	153
ОСНОВЫ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ ДЕТЕЙ <i>Алиева П.Р.</i>	154
QORAQALPOG' ISTON RESPUBLIKASI HONILADOR AYOLLARNI RATSIONAL OVQATLANISHNI SANITAR GIGIYENIK BANOLASH. <i>(Nukus shahri misolida)</i> <i>Atamuratova.T.T, Toshmatova.G.A.</i>	155
ГИГИЕНЕЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СОСТОЯНИЯ ЗДОРОВЬЯ ДЕТЕЙ ВОСПИТАННИКОВ ДОМА РЕБЕНКА <i>Ахмадалиева Н.О., Имамова А.О., Махкамова Д.М.</i>	156
TALABALARDA EKOLOGIK TARBIYANI SHAKLLANTIRISH XUSUSIYATLARI <i>Baratov B.R., Abdug'aniyev N.H.</i>	157
SURXONDARYO VILOYATI AHOLISI O'RTASIDA ERTA TURMUSH QURISHNING SABABLARI VA SALBIY OQIBATLARI <i>Bekmirzayev E.R.</i>	158
СОЦИАЛЬНО-МЕДИЦИНСКИЕ АСПЕКТЫ ДЕТСКОЙ ИНВАЛИДНОСТИ КАК СИСТЕМООБРАЗУЮЩЕГО ПАРАМЕТРА ОБЩЕСТВЕННОГО ЗДОРОВЬЯ <i>Бердиев А.Х., Жалилов Ж.Ж.</i>	159
ВПЕРВЫЕ ПРИЗНАННЫХ ИНВАЛИДОВ С ДЕТСТВА В ФЕРГАНСКОЙ ОБЛАСТИ <i>Бердиева З.А., Набиева Х.Ж., Орифжонова М.А.</i>	160
СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ ВНУТРИБОЛЬНИЧНОЙ ИНФЕКЦИИ <i>Болтабоев У.А., Маърупов Х.А.</i>	161
KATTALARDA BRONXIAL ASTMA KASALLIGINING KELIB CHIQISH SABABLARI, KLINIKASI VA PROFILAKTIKASI <i>Djuraeva M.E., Islamova D.T.</i>	162
HISOR TOG'I CHUCHUK SUV QORINOYOQLI MOLLYUSKALARINING TUR TARKIBI VA EKOLOGIK XUSUSIYATLARI <i>Jalilov J.J.</i>	163
ОСОБЕННОСТИ СПОРТИВНОГО ПИТАНИЯ <i>Жалолов Н.Н., Махкамова Д.Б., Олимова Э.А., Болтаев М.М.</i>	164
СУРУНКАЛИ ГЕПАТИТЛАР БИЛАН КАСАЛЛАНГАН БЕМОРЛАРНИНГ ҲАҚИҚИЙ ОВҚАТЛАНИШИНИ БАХОЛАШ <i>Ш.Я. Зокирходжаев, Ф.И. Саломова, Н.Н. Жалолов</i>	165
БЕЛ-УМУРТҚА ДИСК ЧУРРАСИ КАСАЛЛИКЛАРИНИНГ ПРОФИЛАКТИКАСИ <i>А.У.Ибрагимов</i>	166

ПРОФИЛАКТИКА АЛЛЕРГИИ НА ЛАТЕКС У МЕДИЦИНСКИХ РАБОТНИКОВ В УСЛОВИЯХ КОРОНАВИРУСНОЙ ИНФЕКЦИИ COVID-19 <i>Искандарова Г.Т., Абдуллаев М.А.</i>	167
ОЧИҚ СУВ МАНБАЛАРИНИ ИФЛОСЛАНТИРУВЧИ СУНЬИЙ ЮЗА ФАОЛ МОДДАЛАРНИНГ ГИГИЕНИК ТАВСИФИ <i>Искандарова Г.Т., Юсупхўжаева А.М.</i>	168
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ПРОФИЛАКТИКИ АКУШЕРСКИХ КРОВОТЕЧЕНИЙ <i>Имамов Э.Н.</i>	169
АНОЛИ ОРАСИДА YUQUMLI BO'LMAGAN KASALLIKLARGA OLIV KELUVCHI XAVFLI OMILLARNING UCHRASHI <i>Ismailov K.Y.</i>	170
РАЗВИТИЕ ВРОЖДЕННОЙ ПНЕВМОНИИ У НОВОРОЖДЕННЫХ <i>Исмаилова Ш. С., Худойназаров Х. С.</i>	171
НОМИЛАДОРЛИК ВА ЕМИЗИКЛИ ДАВРДА ОҚИЛОНА ОВҚАТЛАНИШ <i>Karimova S.B., Ro'ziyeva S.B., Mahkamova D.B.</i>	172
ҒИШТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИДА ТЕХНОЛОГИК ЖАРАЁННИ ЎЗИГА ХОСЛИГИ <i>Курбанова Ш.И., Минзбаев А.У.</i>	172
АВТОХАЛОКАТЛАР ТУФАЙЛИ ЖАРОҲАТЛАНИШЛАР, НОГИРОНЛИК ВА ЎЛИМ ХОЛАТЛАРИНИНГ ТИББИЙ-ИЖТИМОЙ ЖИҲАТЛАРИ <i>Матякубов Ж.Р., Абдуллаев И.К.</i>	174
JISMONIY RIVOJLANISH – AHOLINING MUHIM SALOMATLIK KO'RSATGICHI SIFATIDA <i>Mahmudova N.SH., Aliyeva M.A., Yuldasheva D.R.</i>	176
THE ROLE OF NURSES IN THE MEDICAL CARE SYSTEM AND PREVIOUS STUDIES ON IT. <i>Matatkulov B.M., Sobirova S.J.</i>	177
MEHNATGA LAYOQATLI YOSHDAGI AHOLINING NOGIRON BO'LISH EHTIMOLLIGI VA UNING PROGNOZI <i>(Farg'ona viloyati misolida)</i> <i>Matxoshimov N.S.</i>	178
IRSIY OMILLARNING INSON SALOMATLIGIGA TA'SIRI <i>Mo'sajonova Z.SH., Umarova M.R., Tursunova N.X., Aliyeva M.A.</i>	180
АНАЛИЗ РАЦИОНАЛЬНОГО ПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ <i>Машиарипова Р.Т.</i>	181
ОСНОВЫ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ ДЕТЕЙ <i>Машиарипова Р.Т.</i>	182
THE MOST COMMON DISEASE CARIUS IN THERAPEUTIC DENTOLOGY <i>Nazarov Y.M., Mardonov A. A.</i>	184
БОЛАЛАР ОРАСИДА ЙЎЛ-ТРАНСПОРТ ҲОДИСАЛАРИ НАТИЖАСИДА ЮЗАГА КЕЛАЁТГАН ЖАРОҲАТЛАНИШЛАР , ЎЛИМ ВА НОГИРОНЛИКНИНГ ТАРҚАЛИШИДАГИ ТИББИЙ- ИЖТИМОЙ ЖИҲАТЛАРИ <i>Оманова А.С., Абдуллаев И.К., Юлдашева С.А</i>	185

БОЛАЛАРДА УЧРАЙДИГАН ЖАРОХАТЛАНИШЛАРНИНГ ЎЗИГА ХОС ТИББИЙ-ИЖТИМОЙ ХУСУСИЯТЛАРИ <i>Оманова А.С., Абдуллаев И.К.</i>	188
RAXITDAN KEYINGI ASORATLAR MAVJUD BO'LGAN BOLALAR OVQAT RATSIONIDAGI MAKRONUTRIENTLARNI TAHLIL QILISH <i>Otajonov I.O., Turkmanboyeva F.N., Fayziboyev S.S.</i>	190
BUYRAK KASALLIGI BO'LGAN BEMORLAR HAQIQIY OVQATLANISH HOLATINI BAHOLASH <i>Otajonov I.O., Ismaylova M.B., Fayziboyev S.S.</i>	191
ШАҲАРЛАР ЯШАШ МУҲИТИ СИФАТИНИНГ САЛОМАТЛИК УЧУН АҲАМИЯТИ <i>Садуллаева Х.А., Абатова Н., Махмудов М.</i>	192
БИР ЁШГАЧА БЎЛГАН БОЛАЛАРДА ТУГМА РИВОЖЛАНИШ НУҚСОНЛАРИ <i>Саитмуратов А.М., Жалилов Ж.Ж.</i>	193
АТМОСФЕРА ҲАВОСИ ИФЛОСЛАНИШИНИНГ НАФАС ЙЎЛЛАРИ КАСАЛЛИКЛАРИ РИВОЖЛАНИШИДАГИ РОЛИ <i>Оримбетова Г.Б., Садуллаева Х.А., Мирсагатова М.Р., Садирова М.К.</i>	194
TOSHKENT SHAHRIDA YASHOVCHI BIR YOSHGACHA BO'LGAN BOLALAR KASALLANISHLARI STRUKTURASI. <i>Raxmatullayeva M. Q.</i>	195
ONKOLOGIK KASALLIKLARNING TARQALISHI <i>Ro'ziyeva S.B., Karimova S.B., Mahkamova D.B.</i>	196
ОПРЕДЕЛЕНИЕ СТЕПЕНИ УДОВЛЕТВОРЕННОСТИ СТУДЕНТОВ ПИТАНИЕМ В СТОЛОВЫХ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ <i>Саломова Ф.И., Ахмадалиева Н.О., Ниязова О.А., Валиулин Р.И.</i>	197
ASSESSMENT OF THE CONTENT OF RADON IN THE PREMISES OF RESIDENTIAL BUILDINGS OF THE CITY OF TERMEZ <i>Salomova F.I., Turabaeva Z.K.</i>	198
ASSESSMENT OF GAMMA RADIATION OF THE CITY OF TERMEZ <i>Salomova F.I., Turabaeva Z.K.</i>	199
ҚОРАҚАЛПОҚ МИЛЛАТИ ОВҚАТЛАНИШИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ <i>Садирова М.К., Садуллаева Х.А.</i>	200
ФАКТОРЫ РИСКА РАЗВИТИЯ ДОБРОКАЧЕСТВЕННОЙ ГИПЕРПЛАЗИИ ПРЕДСТАТЕЛЬНОЙ ЖЕЛЕЗЫ <i>Салиев А.Р.</i>	201
SHAXAR VA QISHLOQ SHAROITIDA TA'LIM OLAYOTGAN MAKTAB O'QUVCHILARI OVQATLANISHINI GIGIYENIK BAHOLASH <i>Toshmatova G.A.</i>	201
ALKOGOLIZM TIBBIY-IJTIMOY MUAMMO SIFATIDA <i>Tursunova N.X., Mo'sajonova Z.SH., Umarova M.R.</i>	202
YURAKNING TEZ URIB KETISHI PAROKSIZMAL TAXIKARDIYA <i>Qahhorova Z.A.</i>	203
SOG'LOM TURMUSH TARZI - SALOMATLIK OMILI <i>Xabibullayev F.N., Raxmatjonova B.K.</i>	204

ёшда 11,2 % ни ташкил этди. 0-2 ойлик чакалоқлар ўртасида туғма аномалияларнинг тарқалиши мазкур ёшдаги ҳар 1000 та болага 137 ни ташкил этди. Бу синф касалликлари 0-2 ойлик даврида касалланиш юқорилиги учун бир ёшгача бўлган болалар касалланишлари орасида етакчилик қилди. Чакалоқлар туғма ривожланиш нуқсонлари орасида биринчи ўринни таянч аппарати аъзоларининг аномалиялари эгаллаган бўлиб, улардан энг кўп учрайдигани чанок-тос бўғимининг дисплазияси ва туғма бўйин қийшиқлигидир. Бизнинг маълумотларга кўра 1 ёшли болалар орасида чанок сон бўғимининг дисплазияси 125,5%, туғма бўйин қийшиқлиги 57,3%, чанок сон бўғимининг туғма чиқиши эса ҳар 1000 нафар болага 6,2ни ташкил қилди. Бу синф касалликлари орасида туғма бўйин қийшиқлиги ва чанок - сон бўғимининг туғма чиқиши ўғил болаларга нисбатан қизларда 1,3 марта кўп қайд қилинди.

Соғлиқни сақлаш муассасаларининг гўдақлар ўлимини пасайтириш борасидаги амалий фаолияти учун гўдақлар ўлимини сабаблари таҳлили катта аҳамиятга эга. Бунда етакчи ўринда турган асосий сабаблар гуруҳини аниқлаш зарур. 1 ёшгача бўлган болалар ўлими сабабларида нафас олиш аъзолари касалликлари (30,3%), перинатал даврдаги алоҳида ҳолатлар (29,8%) ва туғма аномалияларнинг(26,5%) салмоғи катта. Бу синф касалликларидан ўлим ҳолатлари барча гўдақлар ўлимининг 86,6%ни ташкил қилди. Бола ҳаётининг биринчи кунлари, биринчи ҳафталари ва биринчи ойларида ўлим сабаблари бир мунча фарқ қилганлиги сабабли уларни алоҳида таҳлил қилдик.

Бола ҳаётининг биринчи кунларида ва биринчи ҳафтасида етакчи ўринда туғма аномалиялар устунлик қилади ва бутун шу ёшдаги гўдақлар ўлимининг 65% улушига тўғри келади. 1-6 кундаги (1,89%) болалар ўлими 7 - 27 (0,92%) кундагига қараганда 2 баробар кўп эканлиги қайд қилинди. Биринчи ойда 0-27 кунда ўлган чакалоқлар орасида бу кўрсаткич 3,29% ни ташкил қилди. Бу асосан кўплаб ривожланиш нуқсонлари, асаб тизими нуқсонлари ва туғма юрак нуқсони ҳисобига юз беради.

Бола ҳаётининг 2-4 ҳафтасидан туғма аномалиялар (25,9%) бу ёшдаги болалар ўлим сабабларида иккинчи ўринни эгаллайди. Шунини алоҳида такидлаш керакки, бола ҳаётининг биринчи ҳафтаси тўртинчи ҳафтасига қараганда туғма аномалиялардан ўлим даражаси 2 баробар юқори. Бола ҳаётининг иккинчи ойдан бошлаб туғма аномалиялар учинчи ўринга тушади ва у гўдақлар ўлими структурасида ҳам 3 ўринни эгаллайди.

АТМОСФЕРА ҲАВОСИ ИФЛОСЛАНИШИНИНГ НАФАС ЙЎЛЛАРИ КАСАЛЛИКЛАРИ РИВОЖЛАНИШИДАГИ РОЛИ

*Оримбетова Г.Б., Садуллаева Х.А., Мирсагатова М.Р., Садирова М.К.
Тошкент Тиббиёт Академияси, Ўзбекистон.*

Қорақалпоғистон тиббиёт институти, Қорақалпоғистон.

Замонавий илмий-технологик инқилоб саноатнинг жадал ривожланиши, электр энергияси ишлаб чиқариш ва барча транспорт турларидан тобора кўпроқ фойдаланиш билан характерланади. Бу жараёнлар аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишнинг энг муҳим муаммоларидан бири бўлган атроф-муҳитнинг ифлосланишнинг кўпайишига сабаб бўлмоқда. Ушбу муаммони ҳал этиш нафақат мамлакатнинг иқтисодий ва ижтимоий ривожланиши учун табиий ресурсларни сақлаб қолишга, балки энг аввало – аҳоли учун қулай санитария яшаш шароитларини таъминлаш ва атроф-муҳит ифлосланишининг ҳозирги ва келажак авлодлар саломатлигига зарарли таъсирини олдини олишга қаратилган.

Экологик саломатлик масаласи миллийликдан халқаро миқёсда ривожланиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти (ЖССТ) томонидан доимий эътиборининг предметиға айланди. ЖССТ маълумотларига кўра, аҳолининг саломатлик ҳолати ижтимоий-иқтисодий ривожланиш даражасига 50-60% га, экологик муаммоларни ҳал этишга 20-30% га ва фақат соғлиқни сақлаш тизимининг ривожланишига 15-20% га боғлиқ. Аҳоли саломатлиги ва жамият фаровонлигига хавф солаётган атмосфера ҳавосининг ифлосланишига қарши кураш атроф-муҳитни муҳофаза қилишда алоҳида ўрин тутади

Атмосфера ҳавосининг таркиби деярли ҳар доим қаттиқ зарралар (чанг), газлар ва буғлар шаклида турли хил бегона киритмаларни ўз ичига олади. Чанг асосан кўмирни ёқиш орқали ҳавога тушади ва унинг миқдори асосан унинг сифатига боғлиқ. Ҳар бир электр станцияси, масалан, кунига 1 минг тоннага яқин кўмир ёқадиган бўлса кунига 240 тоннага яқин кул чиқаради. Натижада саноати ривожланган шаҳарлар ҳудудида йилига 1 кв.км га 1500-2000 тоннагача чанг тушади. Саноат корхоналаридан чиқадиган чиқиндилар кўп ва ўзгарувчан таркибга эга.

Атмосфера ҳавоси ифлосланиши зарарли моддалар руҳсат этилган концентрацияси (РЭК) дан ошган намуналари сони ўтган 10 йил давомида 12,6% дан 7% га камайишига қарамай, аҳоли саломатлиги учун асосий хавф омилларидан бири бўлиши давом этмоқда, деб таъкидлайдилар. Таркибида 5 РЭК дан юқори зарарли моддалар бўлган ҳаво намуналари сони ҳам 0,85% дан 0,28% гача камайди.

Атмосфера ҳавосининг ифлосланиши мавжудлиги организмнинг иммун тизимининг химоя функциясининг пасайиши ва ўзига хос бўлмаган касалликларнинг кўпайиши билан намоён бўлади. Баъзи ҳолларда салбий таъсирнинг самараси фақат кейинги авлодларнинг саломатлик ҳолатида намоён бўлиши мумкин (генетик касалликлар ва бошқалар).

Ифлосланган туманларда аҳолининг умумий касалланиши 1,5-2 марта юқори ва функционал патологияларга мансуб носпецифик синдромлар тарқалган, ҳамда чегаравий ҳолатлар кенг тарқалган: аллергияция, ЛОР патологиясининг юқори частотаси, невротик реакциялар. Белгилари ўзига хос ва конкрет этиопатогенлик билан боғлаш учун қийиндир.

Адабиёт манбаларнинг таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, саноат, транспорт, урбанизациянинг жадал ривожланиши, шунингдек, янги технологияларнинг ўзлаштирилиши инсон ва атроф-муҳитга салбий таъсир кўрсатувчи зарарли моддалар чиқиндиларининг атмосферага сезиларли даражада кўпайишига олиб келди.

Нафас олиш тизимига бир томонлама таъсир кўрсатадиган устувор кимёвий бирикмалар, умумий кўрсаткичга кўра, турар жойлар атмосфераси учун меъёрланган қийматлардан 11 марта ва ёпиқ хоналар учун 3 марта юқоридир. Аҳолига аэроген таъсирнинг энг юқори даражаси киш ойларида, ёз вақтига хос даражадан 2,2 баробар юқори даражада рўйхатга олинган. Умумий аэроген юклама 1,3-2,1 марта юқори ва киш ойларида ёз даврига нисбатан 2,2 марта юқори. Бундан ташқари, саломатликни баҳолаш учун мосланиш даражасига кўра функционал ҳолатларнинг градациялари тақлиф этилган.

TOSHKENT SHAHRIDA YASHOVCHI BIR YOSHGACHA BO'LGAN BOLALAR KASALLANISHLARI STRUKTURASI.

Raxmatullayeva M. Q.

Toshkent tibbiyot akademiyasi, Jamoat sog'lig'ini saqlash maktabi, Toshkent, O'zbekiston.

Respublikamizda onalar va bolalar salomatligini muhofaza qilish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda onalar va bolalar salomatligini muhofaza qilishga qaratilgan ko'pgina ishlar amalga oshirilib ijobiy natijalarga erishildi. Ammo shunga qaramasdan bolalar salomatligi va unga ta'sir qiluvchi xavf omillarini o'rganish hozirgi kunda nazariy va amaliy jihatdan dolzarbligicha qolmoqda.

Tadqiqotning maqsad. Toshkent shahrida yashovchi bir yoshgacha bo'lgan bolalar kasallanishlarini va uning strukturasi o'rganish.

Tadqiqot materiallari va usullari. Bir yoshgacha bolalar kasallanishlari ularning oilaviy poliklinikalarga qilgan murojatlari haqidagi ma'lumotlarni bolalarning rivojlanish tarixidan nusxa ko'chirib olib, shuningdek har yili o'tkaziladigan tibbiy ko'rik